

REDACTIA

Deak Ferencz-utca nrul 20

ABONAMENTUL

Pe un an 20 cor.
Pe jumătate an .. 10 <
Pe 1 lună 2 <Vră de Duminică pe an 4
coroane.Pentru România și America
10 coroane.Pentru România și străinătate
sușerii de zi pe an 40 franci.

ADMINISTRAȚIA

Deak Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicațiune.Manuscripte nu se
inapoiază.

Telefon oras și comitat 502.

TRIBUNA

Bine ați venit !

Lipova, 15 August.

Bine-ați venit la noi, în părțile noastre, vestitori ai cultului Thaliei române, bine ați venit!

Bine ați venit voi, ceice ați pus în vibrare coardele inimilor românești, vestind prin cultul frumosului înălțarea sufletească a poporului, a neamului nostru.

Bine ați venit, ceice ștergeți pentru o clipă de pe fruntea noastră cruntele sudori ale luptei pentru neam, spre a ne alintă, mângâia și înălță sufletele sbuciumate, inimile înțelenite.

Căci ori cât datoria ne leagă și ne chiamă la nelipsita luptă, în zilele grele prin cari trecem, sufletul nostru a dorit, ni-a cerut o mângâiere, clipe de pace și înălțare: pe cari ni-le dați voi, ceice sub scutul Thaliei române și în numele ei venit-ați la noi, veniți la noi.

Chemați a propovădui farmecul înălțimii sufletești și al măririi prin virtuți, al vieții fără prihană și biciuitori ai perversității și patimilor nesăbuite, fiind voi veniți la noi ca modești campioni, pentru mari idealuri...

Și inima noastră vă simte, fără a se fi rostit cuvântul; sufletul nostru se încălzește, înainte de a vă fi strâns noi la piept, — căci sunteți solia unor mai fericite vremi, ce vor aduce farmecul frumosului, drept împlinire a podoabelor sufletului unui neam, merit să fie mare prin calitățile sale, precum neîntrecut a fost în jertfe și suferințe.

Valurile Murășului nu mai gem de tânguios zbucium, ci armonic se însoțesc și acompaniază tremurul farmecului însuflețirii din aceste părți, a neamului nostru de aici, pentru Thalia română.

În vuet de clopote vă primește vestita noastră cetate din vremuri, vestind bucuria primirii celor ce vestesc frumseța dulcelui grai românesc, a celor-ce vin a face ș'aci parte oamenilor de bine de ceea-ce sufletul cere: îndemn pentru promovarea cultului românesc.

Bine-ați venit, voi, propovăduitori ai cultului artei române, cei-ce ați pus în vibrare coardele inimii românești, în dorul și dragostea pentru frumos și înălțător.

Bine-ați venit la noi, în părțile noastre, vestitori ai cultului Thaliei române, bine-ați venit!

La vâlău. Foaia oficioasă în numărul din urmă publică, că deputatul Tóth János, major-domul Camerei a fost numit secretar de stat în secția afacerilor învățământului public.

O încercare.

Nu poate să fie adevărat, că guvernul ungar a alcătuit pentru reforma electorală un proiect de lege, prin care dreptul de alegător li se acordă numai celor ce știu să vorbească și să scrie ungurește.

E mai presus de toată îndoiala, că guvernul și susținătorii lui ar voi, ca să se creeze o asemenea lege; e însă peste putință, ca proiectul să fie gata.

Inițiativa pentru reforma electorală n'a fost luată nici de guvern nici de vre-unul dintre partidele reprezentate în parlament, ci de Coroană, și guvernul, primind sarcina de a conduce afacerile statului, a luat angajamentul de a obține votarea unei legi electorale potrivite cu vederile Coroanei, ear Coroana nu s'a putut și nu se poate gândi la o lege chiar mai exotica decât cea actuală.

Actualul sistem electoral e chibzuit în toate amănuntele lui astfel, ca Românii, Slovaci, Germanii, Sârbii și Rutenii, deci cei mulți dintre cetățenii regatului ungar să nu poată fi reprezentanți în parlament și ca voința maselor mari să nu se poată exprima prin alegerile făcute pentru parlament.

Prin acest sistem electoral a fost Ungaria timp de patru-zeci de ani stăpânită de urmașii în mare parte scăpătați ai nobilimii ungare și de slujile ei, o clasă socială nesățioasă și lipsită de cumpăt, care, abusând mereu de putere, făcuse în cele din urmă funcționarea așezămintelor constituționale peste putință.

Reforma electorală nu ar avea nici un rost, dacă prin ea s'ar asigura și pentru viitor stăpânirea acestei clase sociale.

Reforma se impune tocmai pentru că să li-se deschidă intrare în parlament și altor elemente, care exercită un control serios și temperează pornirile spre exces ale celor ce până acum erau de capul lor.

S'ar fi putut face, ba era p'aci-p'aci să se și facă o asemenea reformă națională și fără de intervenirea domnilor Kossuth, Andrassy și Polonyi; e însă fără îndoială mai bine să se păstreze continuitatea constituțională și de aceea oamenii cu minte toți s'au bucurat, când actualul guvern s'a constituit luând angajamentul de a face reforma pe răspunderea constituțională a celor ce-l compun.

Nu poate dar să fie vorba decât de reforma plănuită mai înainte de a se fi constituit acest guvern: așa cum a votat bugetele și contingentul pentru oștire, așa și nu altfel are să facă și reforma electorală, potrivit cu vederile clar exprimate ale Coroanei.

Vestea, că s'a alcătuit un proiect, prin care dreptul de alegător se rezervează numai pentru cei-ce știu să vorbească și să scrie ungurește, e numai o încercare, ca să se vadă, cam care ar fi rezistența, pe care

ar opune-o cei de alt gând, dacă un asemenea proiect s'ar prezenta parlamentului, care fără îndoială că l-ar vota fără multă discuțiune.

Ungurii și străinătatea. *Dela debutul deputaților nostri în ultima sesiune parlamentară, chestiunea română iar a ajuns a fi discutată în străinătate. În presa franceză, germană și italiană apar articole apreciând cu simpatie cauza noastră dreaptă susținută de deputați cu o demnitate impunătoare, pe lângă care contrastează în mod disgustător atitudinea brutală și abjectă a majorității, care n'a avut alt argument de opus deputaților decât zbierături și injulțe grosolane. Toate ziarele au luat notă de întreruperile edificatoare ale patrioților, cari în chipul acesta au căutat să sufoc glasul deputaților naționali. Ne aducem aminte că un deputat ungar l-a întrerupt odată pe dl Vaida strigând:*

— Ștreang vă trebuie!

Intreruperea aceasta am văzut-o înregistrată și comentată în toate ziarele mari din străinătate și se poate spune că ne-a ajutat cel puțin atât cât unul dintre cele mai frumoase discursuri ce s'au rostit.

Bărbații politici unguri, cari au umblat în vara aceasta prin străinătate s'au rentors cu triste experiențe și foarte plouați de primirea ce li s'a făcut pretutindenea.

Suntem din isvor autentic informați, că la îndemnul guvernului, în viitoarea sesiune vor lua mai mulți unguri cuvântul spre a răspunde deputaților naționali și spre acest scop li s'a și dat impuls unora să se pregătească. Totodată se va abandona tonul brutal și intolerant, care zic chiar dânsii, li-a stricat foarte mult.

Inregistrăm aci o convorbire ce a avut un redactor dela «Secolo» din Milano cu secretarul de stat Sztérényi, care în chestiunea națională a făcut următoarea declarație:

— Noi dorim fericirea și progresul naționalităților. Sârbii s'apropie tot mai mult de Maghiari. Nu se poate spune acest lucru despre Români. Numărul acestora crește mereu, în vreme ce Sârbii scad. Românii din Arad nu se asimilează, din potrivă ei absorbă pe Maghiari. Așa de exemplu dacă o femeie română se mărită după un maghiar, totdeauna își romanizează bărbatul și copiii devin toți români. Astfel numărul mare al Românilor din Ardeal, purtând nume ungurești. Într'aceștia este și Aurel Vlad(?) deputat, care este unul dintre cei mai buni oratori naționaliști.

Românii arădani la Expoziție!

Avizăm pe cei ce doresc să ia parte la excursiunea grupului aradan, că biroul excursiunii a exoperat dela direcția Ungară de navigație Dunăreană favorul de a putea merge cu bilet de cl. III pe a II-a cu bilet de clasa II-a pe I clasă a vapoarelor sale din Buziaș până la Turnu-Severin.

Ne întrebă un domn că pot lua și dame parte la excursiune. Răspundem aici:

Nu numai că pot, dar e și de dorit să ia parte cât mai multe.

La alte întrebări:

Pe trenurile ungare nu știm ce favor vom obține, fiindcă nu ne-a venit încă răspunsul dela minister.

Terminul plecării se va fixa zilele acestea și se va publica în foaie.

Pasaport trebuie pentru fiecare persoană.

Peregrinare. Orașul nostru Duminecă și Luni părea mai creștinesc decât de alte dăți. Creștini evlavioși și cucernici, dela sate, în frunte cu păstorii lor sufletești, preoți și învățători, între cântări de laude, de preamărire și mulțumire către ceresul părinte, au trecut pe aici la sfânta mănăstire dela Hodoș-Bodrog. În drumul lor s'au oprit la curtea episcopescă, unde au cerut bine cuvântarea P. S. Sale. Bunul nostru Arhiepiscop nu întrelasă prilejul de a da povește totodată celor ce cu credință și dragoste se apropie.

Așa și peregrinașii le-a ținut cuvântare de înălțare sufletească și mângâitoare pentru cei obidiți. A trecut creștinii din Giula-română în frunte cu părintele Ciobriș și învățătorul Ivan. Credincioșii din Chitihaz în frunte cu capelanul Ioan Ardelean și învățătorul Dolga. Cei din Otlaca, în număr impunător, în frunte cu preotul Turic și inv. Turic.

Azi pleacă la sfta mănăstire și creștinii din Arad-Gai sub conducerea părintelui T. Vajani și a învățătorului N. Ștef.

Iarăși agitație panslavă. Un preot slovac, Iancola, din America a venit în Ungaria să organizeze poporul slovac. A venit, fiindcă e unul dintre cei mai inteligenți preoți ai poporului slovac și fiind că cunoaște foarte bine întreaga Ungaria de Nord. Cine deci ar fi fost mai chemat să meargă din sat în sat, să dea povește folositoare Slovacilor, cari în urma sărăciei și nepăsării stăpânirii sunt nevoiți să ia bățul pribegiei și să emigreze în țări străine? Dar tot acest preot atât prin foile slovace din America, cât și prin cele de acasă preamărește pe deputații noștri naționaliști, ca și pe adevărații reprezentanți ai camerei ungare, părere ce o are și presa străină despre naționaliști.

Ei! Și e de ajuns atât, ca să fii timbrat de agitator. Teribil! În sfârșit »B. H.«, ce publică această informație, e ziar serios!

Neștiință ori — reavoință? În fața acestei măgulitoare alternative are organul bisericesc din loc »Biserica și Școala« amabilitatea a ne pune în numărul său din urmă. Prefectul — după care se vede că a așteptat de mult — l-a găsit într'un lucru de nimic, pe care s'a silit însă să-l umfle mare. S'a strecurat adică într'unul din numerele noastre trecute un *insert* prin care se anunță cartea (pocăită) a unui învățător rătăcit. Anunțul s'a publicat în partea taxabilă a foii, fără de a fi avut cunoștință redacția despre pu-

blicarea lui, iar când i-s'a atras atenția imediat l-a suprimat și *de-acolo*.

Aceasta i-s'a și adus la cunoștință redacției dela »Biserica și Școala« și cazul i-a fost explicat, totuși a ținut de cuviință să ne orneze cu epitetetele de sus.

Nu-i nimica. În cariera noastră de jurnaliști am dat noi și de alte pacoste, am mai întimpinat noi astfel de gentilețe. Doar că nu ne-am închipuit ca să se găsească cineva care să ne judece după *insertele* ce apar în foaie, să ne ia la răspundere și pentru acea parte a foii pe care o redactează administratorul nostru. »Biserica și Școala« ne dă acum exemplu și pentru aceasta.

Cel puțin administratorul nostru se poate felicita, că are la rubrica sa cetitori atât de înțeleghători și zeloși.

Din România.

M. S. Regele a binevoit a primi Sâmbătă în audiență o delegație a Bănățenilor cari se aflau în Sinaia.

Suveranul s'a întreținut mult cu protopopul Timișoarei, dl dr. Traian Putici, și cu ceilalți trei membri ai delegației, interesându-se de aproape de referințele culturale economice din Bănat.

D-nii Dimitrie Sturdza și P. S. Aurelian, foști prim-miniștri, au fost decorați cu medalia »Răsplata Muncii cl. I-a pentru biserică«.

Chestiunea noilor expluzări a Grecilor va fi adusă în discuția consiliului de miniștri, care se va ține Joi, sub președinția dlui general Maniu.

D. Take Ionescu va sosi la finele săptămânii viitoare la Viena, unde va avea întrevedere cu dl conte Goluchowsky.

Intre 20--22 August dsa va fi în țară.

În ziua de 15 August, sfânta Maria patronul mănăstirii din Sinaia, vor avea loc în această localitate, obicinuitele festivități.

De dimineață se va oficia la mănăstire serviciul divin de către superiorul mănăstirii.

La aceasta slujbă vor lua parte toate autoritățile.

Se va oferi apoi o gustare pe terasa mănăstirii, iar săracilor o masă de 300 tacâmuri.

Știri dela Expoziție.

Societatea »Dacia« a studenților universitari din Bucovina organizează o excursiune monștră în București pentru vizitarea expoziției.

Până acum s'au înscris peste 1000 persoane. Se crede că până la sf. Măria se vor înscrie 1500 persoane.

În urma intervențiilor făcute, transportul dela Burdujeni la București și înapoi va fi gratuit. În București vor fi găzduiți prin cazărni.

Zilele acestea învățătorii sași din Brașov au făcut o excursiune la Sinaia.

În apropierea Castelului Peleş au cântat o piesă musicală de Mendelsohn.

M. S. Regina aflându-se la fereastră a făcut semn cântăreților să între în Castel.

Aici învățătorii sași au cântat mai multe cântece. După aceea M. S. Regina le-a dat permisiunea să viziteze castelul și apoi i-a invitat la un concert improvizat, la care Suverana a cântat la pian acompaniată cu vioara de profesorul Maieher din Brașov.

În cursul luni Septembrie se va deschide o expoziție de animale de muncă la expoziția națională.

Ministerul domeniilor a hotărât să expună toți produșii mai de seamă ai firmelor statului.

Vineri seara au început în arenele romane luptele internaționale pentru concursul de campionat al lumii.

Concursul este organizat de ziarul »L'Auto« din Paris, care a angajat pe cei mai renumiți luptători, din lume, în total 20.

Prima luptă a fost între senegalianul Amenoul și portughezul Costa care a fost bătut.

Lupta a doua a fost între Loutroudeux basque și englezul Carl Sylist, ambii de forță aproape egală. Invins englezul.

A treia luptă a dat loc la incidente regretabile. Se luptă germanul Schamann cu francezul Li-moussin. Primul era de o brutalitate care a revoltat publicul, pe când cel de al doilea urmărește regulile luptei. Germanul abiă a izbutit, grație brutalității, după 20 minute să învingă pe adversarul său, care era superior prin școală.

Publicul a contestat lupta, făcând ovațiuni francezului și manifestându-i ostile germanului.

Penultima luptă între olandezul Wantenberg și elvețianul Fini s'a sfârșit prin învingerea elvețianului.

În sfârșit ultima luptă a ținut numai 56 secunde, luptătorul Apolon, francez unul din campioni luptelor, luând în brațe pe adversarul său, spaniolul Corellas, l-a pus cu ușurință la pământ.

Situația în Rusia.

Revoluționarii, cari nu lasă nici o senzație, fără omoruri și atentate, lor neîmpăcată față de sistemul puterii guvernare, au atentat și la viața ministrului Stolipin.

Ministrul de prezent e în vila lui de pe insula »Farmacistului«.

Atentatul s'a întâmplat cu prilegiul unei audiențe de după prânz. Atentatorii au adus cu sine bombă, ce a explodat mai de timpuriu decât trebuia. Numai astfel a scăpat cu viața ministrul. A fost rănit însă un copil și o fată de a lui. Bomba a omorât pe atentatori și pe un general.

Atentatorii sunt necunoscuți, se crede însă, că fac parte din revoluționari.

Sâmbătă s'a ținut consiliu de miniștri asupra situației politice interne și guvernul a luat hotărârea, că va continua și pe mai de parte cu sRICTEȚĂ politica de până acum. S'a luat apoi hotărârea că până la 14 Septembrie fiește-care ministru să-și formeze un program.

Chestiunile ce cer grabnică rezolvare, vor fi împărțite în două clase: unele ce vor fi rezolvate pe cale legislativă

administrativă. Cu primele s'au ocupat toarea Dumă. Alegerile pentru Dumă în întreaga țară vor decurge în

Terminul alegerii încă un- notari.

Până când guvernul se ocupă cu sanarea răului și înăbușirea vrășmașului curent contra domniei aristocrate, până atunci revoluționarii zâlnic răresc șirul oamenilor de căpetenie din viața de stat rusească. În Vladivocsc au împușcat pe generalul Rasmansev, când acesta a plecat spre casa din club. În Bendzin au aruncat bombă asupra unei trupe de jandarmi. Trei au fost omorâți.

Alte amănunte despre cutremurul din Chili.

Următoarele noi amănunte se dă asupra victimelor cutremurului de pământ dela Valparaiso:

Teatrul Victoria, Cercul naval, clubul Septembrie, stațiunea Bellavista, s'au prăbușit. Cartierele clădite pe terenurile luate din mare au

Iconostase noi, precum și renovări după specialitate **Schmidt János,**
se execută cu cea mai mare conștien- **Budapesta**
țiozitate la z i d a r u l de b i s e r i c i
● IX. Soroksári utca 40. ●
Fondată la anul 1888. ●

suferit mai mult. Templele Spiritu Santu și Mercedes și o mare parte a edificiilor străzii Victoria s'au prăbușit. Adunarea resturilor a întrerupt ori ce circulațiune.

Mahalaua Bresilia e aproape cu totul distrusă. Se crede că numărul cunoscut al morților nu trece de o sută.

Correspondentul lui «Daily Mail» spune, că trei cincimi din oraș sunt complet distruse. De Joi seara au fost trei sute de sguduituri.

E greu de împăcat informațiunile agențiilor, după care Valparaiso ar fi distrus, cu depeșile particulare primite fie de chilenii rezidenți în Europa, fie de casele de bancă și de comerț.

Primii află, că familiile lor sunt sănătoase. Băncile și comercianții sunt informați, că stabilimentele și agențiile lor sunt indemne, sau aproape, ca și personalul lor.

Ultimele știri din Valparaiso primite la Lima spun, că panica începe să înceteze în populațiune; dar situația din cartierul Almendral este oribilă. În strada Victoria n'a mai rămas aproape nici o casă în picioare.

Partea cea mai atinsă a orașului e situată între strada Almendral și mahalaua Bellavista, dealungul portului.

Cutremurul s'a simțit pe o zonă de două grade.

Un oare-care număr de orașele mici, a căror populațiune e inferioară a 12.000 locuitori, ar fi avut aceeași soartă ca Valparaiso.

Sunt aproape distruse localitățile Vina-del-Mar, Quillota, Limache, Rancagua, Melipilla și Llai-Llai.

Conștiința națională!

(Urmare.)

Dar acest popor atât de ingrat — în lupta în-
te popoare pentru validitate, pentru năntare nu
există grațitudine, numai lașul și incapabilul e
și cu capul plecat, ca Românul de azi — atât
de inferior, de ce ni-se impune cu atâta forță, din
slav, iobag ce a fost el odată, poporului no-
stru?... de tot obscur și nebăgat în samă ce a
fost el odată în țara noastră?... Pentru că o con-
știință puternică de rasă, de unitate, pentru că o
conștiință puternică națională există în el, ce
nu i-au nimicuit-o nici sclăvia secolilor, nici inca-
pacitatea în cultura sa proverbială, nici mizeria îm-
prejurărilor în care a trăit el până acuma, *calități*
cari nouă, rassa cea mândră de roman, precum
ne place a ne tot lauda, ne lipsesc astăzi aproape
cu desăvârșire. Iată cauza decadenței noastre.
Și Românii noștri cei mari de gură, și de tot

debili, neputincioși la fapte, nu văd nu înțeleg
aceasta.

Am văzut, că cauza principală de decadență a
conștiinței naționale la Romani și Poloni a fost
influența străinismului. Azi ne aflăm și noi Ro-
mânii de pretutindeni în aceeași situațiune de tot
fatală și pe atâtea părți și mai periculoasă pen-
tru existența noastră etnică. Căci astăzi străinis-
mul nu stă mai mult afară la ușe, ca să ceară
întrare în casa în familia în sufletul nostru, ci el
a intrat deja până și în intestinele noastre, până
'n oasele și în măduva noastră, și noi deja cu
corp și cu suflet nu mai suntem al nostru, ci al
străinului, ce a fost eri cerșitor, pribeag, fără că-
pătâi, astăzi stăpânul nostru, care ne dominează
cu desăvârșire și se uzează de toate armele și
de cele mai rafinate și mai neonestе în contra
noastră, fără scrupul, pe când noi, noi ne gudu-
răm ca cănele înaintea stăpânului, ce capătă și
lovituri. Astfel gudurându-ne ne-am decretat sin-
guri și soarta noastră, căci fiecare își are soarta
ce o merită.

Dacă nu avem putere de luptă și din această
causă nu putem aduce o îndreptare imediată, dacă
nu putem să ne ridicăm acolo unde trebuie să
fim pe terenul național, politic, economic, dacă
nu putem să ajungem sau chiar să întrecem pe
neamurile ce sau înfipt în corpul nostru, atunci
să știm macar, că ne lipsește motorul, impulsul
sfânt pentru această luptă sfântă, ne lipsește
conștiința națională. Și ca să fim puternici în
luptă trebuie să ne înarmăm cu această armă
sfântă dumnezească, cu conștiința națională, și
se formăm din ea o pavază, o fortăreață puter-
nică neînvinsibilă, de unde vom putea lupta cu
succes contra atentatelor naționale corumpătoare
ale străinismului și ale cosmopolitismului, de unde
vom putea da apoi și asalt spre a recuceri tere-
nul pierdut.

Sentimentul de conservare individuală asigură
viața fiecăruia. Tot aceeași lege dominează și
preste un popor. Dar sentimentul de conservare
ne va asigura numai atunci existența noastră ca
popor român, când vom poseda în un grad po-
tențat, după necesitatea timpului de azi, conștiința
națională. Numai prin ea ne vom deschide calea
spre înaintare și progres, numai ea ne va lumina
calea spre viitorul nostru, căci popoarele cu con-
știință națională nu pier, ci sunt treze, deștepte,
active, energice și totdeauna și la orice moment
pregătite de a da piept față de orice fortune și
torente ce ar veni peste ele, iar cele fără de
conștiința națională decad, pier. Iar luptându-ne
cu demnitate, posteritatea va fi totdeauna recu-
noscătoare va sărbători cu mare pietate luptele
puternice purtate pentru existență, va sărbători
memoria acelor fii bravi, ce au luptat cu abne-

gațiune poate chiar și sacrificându-se în timpuri
atât de grele precum sunt acele de azi, pentru a
scăpa un popor întreg din ghiarele peirei și a
nimicirii etnice. Istoria cu toate momintele varie
și diferite să ne fie o școală, unde putem învăța
multe, să ne fie un spectru priit care putem ve-
de multe folositoare dar și multe exemple triste,
se luăm dar' precauțiuni de cu timpuriu spre a
putea preveni catastrofelor fatale ce ne pot ajunge.

Conștiința națională, această «busolă» a sufle-
telor noastre, după care se îndrumază ori-ce ac-
țiune, personifică odinioară cârma dezvoltării nea-
mului românesc. Ea servea drept călăuză, tuturor
manifestațiunilor, ea încunună cu lauri, orice ac-
tivate socială, atunci când viața noastră, când
corpul nostru național nu era încă atât de infec-
tat de străinismul cutropitor.

S'au părăndat veacuri la mijloc, când conștiința
noastră a strălucit în toată splendoarea ei, fără
să se lipească la adierea unei influințe pătimase,
fără să devieze din calea-i cea dreaptă. A strălu-
cit — am zis — fiindcă în națiunea sa curată,
nu putea îngădui nici o imaginație perfidă, nici
o idee perversă, care să-i întunece judecata, ori
să-i nimicească puterea. Conceperea unei atare
idei străine, era departe de-a pătrunde conștiința
românească.

Principiile naționale și-au păstrat însemnătatea
lor, dragostea de patrie și neam; au călăuzit pu-
rerea sufletele noastre. De aci se explică, faptele
glorioase ale străbunilor noștri, cari ne-au împo-
debit istoria cu cele mai frumoase pagini; de
aici se explică tăria de caracter, cu care s'a fost
înarmat Românul atunci între împrejurări de grea
cumpănă.

Astăzi, față de prețioasele progrese, ce le-am
făcut pe calea, așa numitei civilizațiuni, ar trebui,
ca conștiința noastră să fie cârma dreaptă a tu-
turer acțiunilor noastre, ar trebui să ne fie arma
puternică, care să lovească în orice înclinațiune
nejustă și imorală, care tinde să ne compromită
gloria și istoria mareață a națiunii noastre.

Așa ar trebui să fie, dacă am avea o cultură
sănătoasă și nu o «semicultură», dacă am avea
o cultură bazată pe căi naturale și raționale, ba-
zată pe firea și individualitatea noastră, o cultură
însuflețită de *idea națională*, bazată pe conștiința
puternică, că trebuie să ajungem și să devenim
aceea ce trebuie să fim în concertul popoarelor
din Europă. Dar' când această cultură ni este
superficială, ba chiar superficială de tot, neîntreacă
străină, ba chiar imorală și coruptă de tot și în
toate, pe unde numai ne uităm, atunci, natural,
că conștiința a trebuit să slăbească, să peardă din
vioiciunea ei de odinioară, și să ajungem acioi,
unde am ajuns astăzi, adevă: «Românii cu firea
străină, Românii înstrăinați». (Va urma.)

Sus! — peste patimi.

Societatea pentru crearea unui fond de teatru
român își ține adunarea generală anuală la Li-
pova.

Știm că bravii lipoveni îi vor face o româ-
nească primire. Vor fi sărbări și banchete însu-
șite. Și toaste — oh! toastele astea sunt moar-
ta mea — să le auzi Leano, să mori...

Ședințele oficiale însă n'au sărbări, nu cred să
aibă nici chiar toaste, căci toată vremea e ocu-
pată cu alegerea și rapoartele comisiunilor — și
cu încasarea de *taxe*... Îți vine a crede că e un
program a vreunui «despărțământ» al «Asociați-
unii pentru literatura și cultura poporului ro-
mân».

Preocupați de adunarea societății pentru «fond
de teatru român» ne duce gândul la un *turneu
artistic*, o cale lungă și obositoare și grea din
cale afară, în preajma adunării dela Lipova, un
artist de-al nostru cu o mică trupă. Merge din
oraș în oraș cu Mircea lui Eminescu, cu Icoana
lui Vlăduță, cu secerătorii lui Goga, cu cântecele
lui Coșbuc alături cu pătrunzătoarele drame ale
lui Goldoni și ale altor capete încoronate de lite-
ratură clasică.

Și acest artist, sânge din sângele nostru, doi-
nitor cu doina noastră, cu amorul neamului în
inima-i largă și atât de simțitoare, cu idealul na-
țional în pieptu-i viforat de multă vrere — a ple-

cat fără comisiuni, fără taxe, fără sarbede ra-
poarte.

Cu dorul și dragostea de un bine pe seama
neamului a plecat singur, fără ajutoare materiale,
a plecat — să o spun? — dela vatra părintească
în dricul unei căruțe de împrumut, a plecat să
sădească în inimile noastre dragoste de adevăr,
iubire de neam și încredere în un viitor mai bun
mai blând, mai închinător artelor mângâitoare...

Urmărind calea aceasta a lui Zaharie Bârsan,
doinitorul «sânpetrean» al «Cântecelor», nuvelis-
tul mângâios — și-se deșteaptă rezonul hain și
îți vine să juri, că un blăstăm împrejmuește pe
mamele, care dau viață *idealiștilor români*...

La noi toată lumea pare că se îmbumbă în
haina paragrafilor, după care se ascund micile și
urâtele vânători egoiste ori ambiții fără căpătâiu.

Pare că fiecare frunțas de-al nostru și-ar ști
«dovedi» că sunt resoane, care se impun, căci
trăim vremuri grele, vremuri de primejdie cutro-
pitoare.

În fața primejdiei însă pare că nu găsim cine
să facă pept. La umbra paragrafilor existenți ori
închipuși ne place să ne pierdem în sfătuirii ca
să sfătuim, ca să vedem...

În politică — pasemi-te — se invederează ne-
norocirea asta mai mult și de aceea poate nici
nu luăm seama, că sunt mulți dintre noi, care
numai «cu inima în dinți» și după ce își gudură
ochii în toate părțile cutează să între în sala vre-unei
reprezentății, a vreunui concert curat românesc...

Ca răul să nu se pară atât de mare, ne place

să credem, că e o urmare firească (vorba vine)
a acestei gudurări, că și societatea cu fondul de
teatru lasă *neobservat* turneul lui Bârsan.

Naivitate! Brașoave! — aud pare-că spunân-
du-mi cei competenți.

Ori n'ai cetit scrisoarea lui Bănuțiu, bursierul
societății? Bârsan ca om privat e așa ca artist
nici așa.

Ca om privat nu se încovoie, n'are respectul
cerut față de «superioritate». Ca artist n'are tes-
timoniu. Ce vrea lumea cu Bârsan?

— Apoi eu știu că Bârsan a făcut cursuri la
Conservatorul din București, a fost la Berlin, la
Viena. Și tot Bârsan cântă doințele «cântec»,
tot Bârsan are un apreciat volum de Versuri și
alt volum de nuvele «Ramuri».

L-am ascultat pe Bârsan vorbind, l-am admirat,
creând și declamând pe scenă, l-am văzut ca om,
și ca artist — încântător. Și eu nu-'s fată, publi-
cul care îl primește cu brațe deschise, îl sprijî-
nește, ear nu e numai din fete și totuși îl au
drag, îl primește ca pe un om vrednic, conștiu
și puternic *luptător cu arta* pentru a neamului
mărire.

Toate-s bune și frumoase dar cei dela Fon-
dul de teatru nu-s mulțumiți cu Bârsan, fiindcă
din Berlin n'a adus testimonii. Poate că n'a adus
testimonii — de hârtie.

Dar noi publicul am fost de față la prestați-
unile lui, la esamenul lui și în ori-ce moment îi
putem da testimoniu și pe hârtie.

Ca să aibă dreptul lor și pedagogii Fondului
de teatru.

De ale învățătorilor români gr-cat. din Archidieceză.

Toată lumea recunoaște că învățătorimea încă își are rolul ei destul de însemnat în mijlocul reformelor și înaintărilor de tot felul, la cari au ajuns popoarele în ziua de azi. Și pretutindenea în zilele de bucurie ale răsplății muncii i-se și măsoară învățătorimea cu măsură dreaptă, încât cu fală privește la arborile altoit și crescut prin sudoarea feței sale.

Numai învățătorimea gr-cat. din Archidieceza Blajului, care — cu fală și mândrie susțin — încă și-a descătușat mâinile, încât în mijlocul poporului arată progrese, ear poporul începe a-i da atențiunea cuvenită, zic, pare că chiar pentru aceasta e tot mai desconsiderată de către factorii conducători ai acestor școale.

Pare că nu e bineprivity emanciparea acestei clase de oameni doar și din motivul că conștie de datorințele sale din zi în zi tot mai grele, își cere cu câte un glas răgușit și vindecarea drepturilor sale.

Amintesc numai două exemple:

1. In adunările gen. ale Reun. inv. din Archidieceză s'au luat concluze ca toate procesele verbale ale adunărilor generale să se publice în organul oficios al Reun. «Foaia școl». Dar înzădar. Intreb că ce e cauza?

2. Am tot așteptat cu nerăbdare ca să se facă din vreme pașii de lipsă, ca și învățătorii români gr-cat. diu Archidieceză să poată participa în grup la Expoziția din București, care este un act ce nu ușor 'l află în viața unui muritor, dar înzădar. Nime nu mișcă nimical!

In toate părțile să pregătesc a participa în grupuri la Expoziție, bucurându-se «grupările» de mari favoruri în privința călătoriei și a întreținerii în București. Numai noi dascălii români gr-cat. din Archidieceză suntem binevăzuți împărăștiați, ca făina orbilor ca nu cumva să se aleagă și de tine, dascăle, ceva.

Deocamdată pe scurt aceste exemple asupra căror atrag atențiunea colegilor mei și pe calea aceasta.

Ion Olteanul.

Doar atunci vor crede și cei chemați și puși în fruntea societății, că e o rușine ca atunci când avem un fond de sute de mii, ca prima trupă de artiști români, conduși pe scenele improvizate ale oreșelilor noastre, de un artist și poet al nostru, d' aici din țara cu Fondul — e o rușine să plece în Turneu pe un dric de căruța împrumutată, dela un țaran cinstit și deștept, care nu e membru în comitetul societății pentru crearea unui fond de teatru român.

Ori cum s'ar judecă »oficioșii« faptul rămâne, că Bârsan cu arta lui se impune. Căci arta n'are paragrafi și nu cere tesitmonii arta, să impune!

Să spună bravii Lipoveni de dragul testimoniilor ori de dragul Artei au învitat pe Bârsan să dea o reprezentăție cu ai săi în cadrul serbărilor pentru adunarea soc. pentru fond de teatru?

Onorat comitet! Judecați pe Bârsan pe scenă, unde e singurul loc, în care aveți datorința și dreptul să-l judecați. El a venit la Dvoastră — căci a urmat învătării publicului însuflețit. Urmați și Dvoastră dorniții publicului — sprijiniți arta teatrală!

Vasilache.

NOUTĂȚI.

ARAD, 27 August 1906.

— *Din cauza sf-tei sârbători de mâne sfânta Mărie nrul proxim al ziarului nostru va apărea numai Mercuri la orele regulate.*

— **Știre personală.** Dl Isidor Ieșan din Serajevo, un entusiast naționalist, autorul atâtor articole frumoase din foaia noastră, în reîntoarcerea sa din escursiunea în România și Constantinopol, s'a oprit în Arad unde a petrecut două zile.

— **Hirotonire.** P. S. Sa Episcopul diecezan a hirotonit Duminecă întru preot pe diaconul Briar iar întru diacon pe Dimitrie Hașaș.

— **«Religiune și știință»**, monumentalul studiu filozofic al dlui Alexandru de Mocsonyi, scrie »Drapelul«, cetit anul trecut la Sibiu cu ocaziunea adunării generale a Asociațiunii și apărut în tipar astă-iarnă în edițiunea »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«, va apărea acum — după cum aflăm — în limba germană la Viena și Berlin. Așteptăm cu mare interes critica specialistă germană asupra acestei lucrări filozofice a dlui Alexandru de Mocsonyi, — care după părerea criticilor ce s'au pronunțat până acum — definește din un punct de vedere cu totul nou raportul dintre religiune și știință și pune capăt încercărilor inadmisibile de a raționaliza religia și de a pune știința în robia religiei, încercări pe cât de nesuccese pe atât de neobicinuite.

— **Iarăși blondele și brunetele.** După o statistică engleză, părul blond pierde încetul cu încetul. Mai ales la bărbați lucrul e vădit.

Incepând cu păr blond, bărbații ajung mai mult sau mai puțini brunți cu vârsta.

La femei se vede același lucru, numai cât în o măsură mai mică oareși-care. Cinci-zeci și cinci la sută, adică mai bine de jumătate dintre femeile, cari în tinerețe au avut păr blond (bălai), pe când încep a îmbătrâni, au părul brunet (bărnați).

Luând în seamă femeile câte se află într'un oraș, blonde și brunete, aflăm că blonde sunt tot 2 la 3 brunete. De măritat brunetele (bărnacele) se mărită la Englezi mai iute ca cele blonde și dintr'o sută de femei blonde nu se mărită mai mult ca 55 până până când la brunete dintr'o sută se mărită 79 de inse.

După socoteala asta peste vre-o 200 ani femeile engleze din blonde ce sunt acum vor ajunge a fi toate brunete.

Același lucru se întâmplă și în țara nemțească unde »bălaioarele« pier tot mereu și în locul lor rămân bânacele.

Dar' pot să zic că și la noi cam așa se întâmplă, însă fără frică că voi fi desmințit.

— **Foile la Chinezi.** Știm că foaia oficioasă chineză e cea mai veche foaie din lume! Chinezii au cunoscut tipografia, acul magnetic și praful de pușcă înainte de asta cu mai mult ca o mie de ani, dar' lucrurile astea așa de însămnate nu le-au știut să le folosească așa precum să cuvenea.

Foaia oficioasă a lor în cursul multor veacuri a fost singura foaie în China și numai în anul 1870 au scos de sub tipar foaia »Sheu Pao«.

Acum foile de azi nu mai au nici capăt nici sfârșit. In Shanghai apar 16, în Thieu-Triu 3, în Hong-Cong 5, în Peking 3 foi, ceea-ce nu e tocmai mult pentru orașe așa de mari. Dar' în timpul din urmă aproape în fiecare zi apare în »împărăția cerului« câte o foaie nouă și în celelalte orașe. E de notat că în China nu e »censură«.

— **Guvernul bulgar pentru victimele din Macedonia.** Sofia 21 August. Consiliul de ministrii bulgari a acordat o jumătate de milion

pentru familiile bulgare păgubite de barcești în Macedonia. A mai acordat 20000 franci pentru construirea de locuințe în cari să șadă cei rămași fără adăpost la Archialo.

— **Intrunire colegială!** Colegii cari în anul 1896 au absolvat s. teologie în Caransebeș sunt rugați conform promisiunii date a conveni pe 23 August, (5 Septembru 1906 la 10 oare în sala bisericii catedrale din Caransebeș.

Bocșă-română în August 1907. Iancu Iștan Stan, Ioan Popovici.

— **Statistica emigrărilor.** In luna Mai șapoarte în Ungaria proprie s'au dat 11.131 și anume pentru 12.130 bărbați și 7.717 femei. Dintre emigranți 9.233 au călătorit în America, 1.433 în România, 185 în Germania și 280 în alte țări.

— **Jidanii în parlament.** Numărul deputaților jidani s'a sporit cu unul, cu deputatul dela M.-Oșorheiu. Azi parlamentul ungar numără de tot 22 Jidani, dintre cari 15 mărturisesc programul lui Kossuth, trei sunt democrați, unul constituțional, altul socialist și unul afară de partid.

— **Proces de presă.** Contra foilor locale, care s'au ocupat cu, neregularitățile dela protopretura din Aletea, dl protopretor Nicolae Mladin a intentat proces de presă prin avocatul Iustin Marșieu.

Se înțelege, că în fața unei prese iubitoare senzații și calumniieri numai așa te poți apăra.

— **Școlile gr-or. din Brad.** Anul școlar 1906/7 la școlile din Brad se începe la 1 Sept. v. 1906.

Părinții, cari doresc a-și da copiii la acest institut, sunt poftiți a se prezentă cu fiii sau cu fiicele lor în cancelaria direcțiunii gimnaziale în 1, 2 și 4 Septembrie v. 1906 spre înmatriculare. Școlarii, cari se înmatriculează pentru prima dată la gimnaziul ori la școala primară împreună cu aceasta, vor aduce testimoniul școlar, estras de botez și certificat de revaccinare. Testimoniul școlar de pe clasa precedentă îl vor prezentă toți școlarii, cari vin a se înmatriculă, așadar și aceia, cari au absolvat clasa precedentă în institutul nostru. Tot în 1—4 Septembrie v. 1906 se vor ține examenele de corigință și supletorii. Cei-ce se vor prezentă mai târziu, vor trebui să dovedească cauza întâzierii.

In clasa I gimnazială se primesc numai școlarii cari au împlinit anul al nouălea, dar n'au trecut peste al doisprezecelea: asupra primirii celor trecuți peste doisprezece ani hotărăște conferința profesorală.

Școlarii di clasele populare se vor examina și măsurat pregătirii lor, se vor primi în școala primară ori în cl. I gimn.

In școala primară didactrul e 6 coroane pe an și 2 cor. taxă de încrere.

In clasele gimnaziale școlarii români din presbiteratele Zarendului și Hălmagiului se vor plăti pe an didactru de 16 cor. iar ceilalți și ceștii nu sunt Români, câte 24 cor. pe an.

Toți școlarii solvesc pentru bibliotecă câte 2 cor. la an, taxă de înscriere 6 cor., pentru atestare și anuar 3 cor., pentru »fondul școlarii morboși« câte 1 cor., pentru maial și excursiuni 2 cor.

Școlarii săraci, diligenți și cu purtare morală bună se scutesc de didactru, sau se împărtășesc de ajutoare și beneficii din fondul »Masa studenților« sau din alte mijloace, de care dispune institutul.

Didactrul se solvește deodată la înscriere, sau în două rate, și anume întâia rată la înscriere și a doua la 1 Februarie.

Toate celelalte taxe în suma de 13 coroane se solvesc deodată la înscriere.

Fără știrea și învoirea direcțiunei gimnaziale școlarii nu este permis a-și ocupă cuartire.

Fiecare școlar trebuie să fie provăzut cu cărțile de școală admise la acest institut. Cărți rupte și

INSTRUMENTE NECESARE LA ORI-CE ECONOMIE.

o o o o „Ciururi-Kalmár“ adevărate și mașini pentru curățirea sămânțelor de trifoiu. o o o

Cele mai renumite în toată țara și cele mai ieftine și de construcția cea mai bună.

Fabricăm din materia de prima calitate din patrie în diferite mărimi, în diferite construcții, corespunzătoare tuturor cerințelor economice, mașini pentru curățirea grânelor, ciururi de pleavă, mănate cu mâna ori cu motor. Rugăm să cereți catalog gratuit despre noutățile noastre de un an. La ori ce cerință răspundem prompt și fără nici o plată.

FABRICA DE MAȘINI DE GRÂNE alui KALMÁR ZS. ȘI SOTUL HÓDMEZŐ-VASARHELY.

Numărul Telefonului 69.

In Aiud premiat cu premiul mare de aur. Titlu în caz urgent: KALMAR-rostagyár.

Numărul Telefonului 69.

legendarie, scrise printre șire, ori pe margini cu traduceri, se vor lua dela școlari și imici.

Fiecare școlar e obligat a avea îmbrăcăminte corâspunzătoare, asemenea haine de pat.

În 5 Septembrie 1905 școlarii vor fi vizitați prin medicul gimnazial în prezența dirigentului de clasă, li-se va dicta împărțirea oarelor și se vor începe prelegerile pe anul școlar 1906/1907.

În 8 Septembrie v. 1906 se va face Invocarea Duhului sfânt și cetirea legilor școlare.

Brad, 12 August 1906. Direcțiunea gimnazială: Dr. Pavel Oprișa, director.

— Școalele medii gr.-or. rom. din Brașov.

Înștiințare pentru anul viitor. Anul școlar 1906/7 se va începe în 1 Septembrie st. vechiu 1906, adică 14 Septembrie st. n. Părinții, cari doresc a-și da copii la aceste școale, sunt poftiți a se prezenta cu fiii sau cu fiicele lor în cancelaria direcțiunilor respective în zilele de 1 și 2 Sept. v., adică 14 și 15 Septembrie st. n., pentru înmatriculare. — Școlarii, cari se înmatriculează pentru primadată la școalele noastre medii, vor aduce testimoniu școlar, extras de botez și certificat de vaccinare. *Testimoniul școlar* de pe clasa precedentă *au să-l prezinte toți școlarii*, cari vin a se înmatricula așa dar și școlarii, cari au absolvat clasa precedentă la școalele noastre.

În 30, 31 August și 1 Septembrie v., dela 8-12 ore a. m.; și dela 3—5 oare p. m., se vor ține examenele private, supletorii de diferență și de corectivitate. Cei ce s'ar prezintă mai târziu, au să petiționeze la direcțiune, dovedind cu atestat valabil cauza întârzierii.

Toți școlarii, cari intră în prima gimnazială sau în I reală pot fi supuși unui examen de primire conform normativelor existente. Examenul de primire se va ține în 31 August v., 1 și 2 Sept., vechi.

Notă. — Școlarii, cari vin dela un institut, unde în gimnaziul superior nu au învățat limba grecească, au să fie supuși unui examen de primire în limba grecească.

Didactrul în gimnaziul inferior și școala reală este de 24 coroane pe an, iar în gimnaziul superior (cl. V—VIII.) de 40 coroane pe an. — Cei înmatriculați pentru primadată mai plătesc odată pentru totdeauna o taxă de primire de 8 cor. Școlarii neromâni plătesc didactrul, taxa de primire și taxa pentru fondul de penziune dublu. Taxa pentru fondul de penziune este în gimnaziu superior 10 cor., iar în gimnaziul inferior și școala reală 6 cor., (cei scutiți de didactru plătesc 1/2 din această taxă); taxa de testimoniu și de anuar e de 3 cor., (cei scutiți de didactru plătesc numai 2 cor.); iar taxele de bibliotecă este în clasele inferioare 60 bani, în cele superioare 1 cor. (Taxa de membru la societatea de lectură a studenților este pentru cl. V. și VI. gimn 1 coroană, pentru cl. VII. și VIII. gimn. 2 cor.

Didactrul se poate plăti în 2 rate semestrale: 1/2 la înscriere, iar 1/2 la începutul semestrului II., și celelalte taxe se plătesc deodată și întregi cu ocaziunea înscrierilor.

Școlarii, cari vor să fie scutiți de didactru trebuie să-și înainteze petițiunile lor la mâna dlor profesori de clasă respectivi până în 30 Sept. st. vechi.

1. Indreptățiți a petiționa sunt acei școlari săraci, cari au moralitatea bună și nota generală din studii foarte bine sau bine.

Cu nota suficient pot fi scutiți numai acei elevi, cari sunt din Brașov și cercetează clasa I. și II. gimnazială sau reală.

2. La petițiune se aclude atestatul de pauperitate al oficiului comunal, vidimat și de parohul local.

3. Ceice vin dela alte școale au să accludă și testimoniu de clasă ultim. *Direcțiunea.*

— »O serată în Ciclova-montană«. Frapați de marele succes al corului din Ciclova-montană care a cooperat la marele concert al studenților din Oravița, Marți după concert o seamă de oaspeți din Bănat, între cari am văzut

și cunoscut pe preoții: Terentie Oprean din Cenadul-sârbesc, Vasile Popoviciu din Pătaș, dl George Pența not. în Comoristye, Nicolae Pocean not. dipl., G. Onaie inv. în Lugoj, T. Lazar inv. în Biserica-albă și G. Bujigan, etc., a făcut o excursiune la Ciclova-montană, pentru a cunoaște mai de aproape pe virtușii corișii de aici.

Ca fulgerul s'a lăsat vestea sosirei, abia ajunserăm în comună, când ne văzurăm înconjurați de bravii Cicloveni și luați într'un asalt am fost transpuși în »Hala berăriei« sub umbra deasă a teilor.

Inconjurați fiind de cununa inteligenței locale între cari era și dl not. K. Löbl se încinsă o desfătare românească ce dură până după miezul nopți. Aici am avut prilej a cunoaște talentul natural al dlui Mihai Jumanca; păcat că acest talent, o să-l pierdem în curând — prin emigrarea la America. — Onoare Ciclovenilor ospitali!

Raportorul.

— **Hymen.** Înregistrăm cu plăcere, că dl dr. Ioan Robu și dșoara Valeria Puticiu s'au fi-danțat. Hălmagiu, în August 1906.

Felicitările noastre!

— **Procesul »Libertății«.** Ziarul »Libertatea« scriind în culori vii despre mișelile întâmplare la alegerea din Cehul-Silvaniei, a fost improcesuată, ca mișelia să fie pe deplină.

Redactorul de atunci, dl Vasile E. Moldovan, va stă deci pe băncile acuzaților în 15 Sept.

— **Sultanul.** Despre domnitorul turcesc, care nu numai de present e bolnav, ci de ani îndelungați, ziarul »Petit Parisien« publică detalieri interesante.

Sultanul — scrie — deja nu-i om tânăr, e de șezeci și patru de ani, dar totuși e prea îmbătrânit pe lângă vrâsta aceasta. Abia poate suporta povara acestor ani și de mult se reoglindează pe fața lui suferința și oboseala. Și el ca papa trăiește esilat de lume, în palatul Yildiz, ce e vaticanul. Dar acest palat împărătesc nu are asemănare nici cu Versailles-ul, sau Louvre-ul sau Quirinal-ul sau nici cu unul din lume. A trebuit aproape un secol până ce s'a întemeiat Yildiz, și și azi se tot edifică pe lângă el. Yildiz e formal oraș, în care sunt perpetuu șapte mii de soldați și încă ar mai încapa cinci mii. Acestia au cheimarea să se îngrijescă de bunăstarea Sultanului.

Aceasta armată are se arangeze o mie șese sute de mese, ce costă de multeori peste un milion. Sultanul e din cale afară de bogat. Se îmbracă totuși simplu. Cu toate acestea croitorul său e în o situație foarte gingașe, căci nu poate să ia măsură după sultanul, fiindcă nu-i îngăduie să se apropie de el. Abdul Hamid iubește foarte cafeaua și țigarele. Sultanul nu se plimbă niciodată. Acum nu mai află bucurie în nici o plăcere pământescă, nici la teatru, nici la casină. Unica bucurie îi fac numai animalele lui plăcute.

— **Contra alegerii dela Cluj** partida lui Böhm rămasă în minoritate, va înainta protest. Acum strâng date.

— Atragem atențiunea on. cetitori ai ziarului nostru asupra anunțului alui *Brauswetter János* din Seghedin.

— Atragem atențiunea asupra anunțului alui *Keleti J.*

— Atragem atențiunea on. cetitori asupra anunțului lui *Blum Bertalan (Linoleum).*

— Atragem atențiunea cititorilor nostri asupra anunțului alui Frankel Jakab din Seghedin.

— Atragem atențiunea On. public asupra inseratului de pe pagina ultimă a lui *Erdős S.* (fost Eibenschütz conducătorul de mai mulți ani a firmei Buchsbaum).

— **Wolf J.**, pantofar de ghete femeiești și bărbătești Arad, strada Weitzer (palatul minorităților).

— Atragem atențiunea onoraților nostri cetitori asupra inseratului Fischer Simon din Arad.

Intoarcerea Bănătenilor din România.

Sub acest titlu »Gazeta Trans.« scrie următoarele:

Din Constantinopol, dupăcum am anunțat, excursioniștii Bănăteni s'au întors în București, iar eri, 23 August la amiazi au sosit în Sinaia, unde au fost primiți cu muzica militară și ovațiuni.

Primăria orașului a oferit în onoarea excursioniștilor un banchet în sala Oppler, care a fost frumos împodobită cu ghirlande verzi și flori. La intrarea salei era inscripția: »Bine ați venit frați Bănăteni!« iar înlăuntrul salei diferite alte inscripții, ca »Dumnezeule, ai în paza Ta pe frații nostri« etc.

Cu ocaziunea aceasta s'a tipărit un »Menu« cu următorul text:

»Banchetul

oferit în onoarea oaspeților Bănăteni de Primăria orașului Sinaia în ziua de 10 August 1906. Sala Oppler-Sinaia.

Menu:

Țuică de Văleni

Șalău cu maioneză

Pui cu fasole verde

Filet de mușchi

Salată

Tortă de ciocolată și cremă

Fructe

Vin

Șampanie »Rhein-Sec«. Azuga

(În farfuria fiecărui oaspe era un buchețel de flori și câte o cocardă tricoloră cu inscripția pe pantlici: »Oaspeților Bănăteni — Sinaia 10 August 1906«).

La orele 3 o delegație în frunte cu protopopul dr. Putici, președintele »Reuniunii de învățători din Bănat« și conducătorul excursiunii, compusă din protopopii Pinciu și Serbu, precum și din învățătorii Vuia, Bogoiu și Sebeșan, a fost primită în audiență de către regele Carol la castelul Peleş. Regele s'a întreținut cu fiecare membru al delegațiunii.

Excursioniștii dela banchet s'au dus să viziteze exteriorul castelului. Regina însă a eșit în balcon și li-a făcut semn să se apropie. Bănătenii au intrat în castel și au avut ocaziune a vizita interiorul, iar la eșire în grădină, regele și regina s'a întreținut puțin cu excursioniștii. Cu deosebire regina a fost foarte amabilă, zicând mereu: »Bine a-ți venit dragi mei, ...frații nostri«...

Cu trenul personal dela 7:35 Bănătenii au fost conduși cu muzica militară la gară, în aclamațiuni căduroase, cari s'au repetat la Bușteni și la Predeal.

Dl N. S. Dumitrescu șef de secție în ministerul instrucțiunii publice, care a fost mentorul excursioniștilor în tot timpul, până și la Constantinopol, în Predeal și-a luat adio dela Bănăteni, cari în semn de mulțumire i-au oferit un album cu iscălițurile tuturor membrilor.

La orele 9:14 seara Bănătenii au sosit la Brașov. Deși Brașovenii abia pe la orele 6 au aflat de sosirea Bănătenilor, un comitet al tinerimeii s'a grăbit a lua toate măsurile, pentruca excursioniștii să aibă unde dormi, căci hotelurile fiind toate pline, Bănătenii ar fi rămas fără adăpost, dacă tinerimea nu s'ar fi îngrijit de cvartire pe la casele particulare. Numărul celor ce au rămas în Brașov era de vr'o 100.

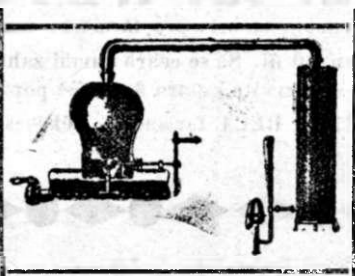
În gara Brașov vicepreședintele »Reuniunii învățătoresci« dl Iuliu Vuia a rostit un scurt discurs oferind din partea membrilor — preș. dr. Traian Putici o tabatieră de argint drept semn de mulțumire pentru conducerea înțeleaptă în tot timpul excursiunii. Dl Putici a rămas emoționat.

O parte din excursioniști și-au dat întâlnire în grădina restaurantului »Central« nr. 1, iar pe la orele 12 s'au retras cu toții pe la cvartire.

Nagy Pál,

măestru căldări în Budapesta

V. Váci-ut, nr. 64.

Căldări și recuzite de aramă roșie pentru ferberea spiritului, cognac, licher, comină și drojde.

Pregătirea verigelor (catene) de fer. Mare magazin stabil pentru aranjamente de băi (scalde). Aranjază și provide cu cele trebuincioase tot felul de fabrici. Vase de aramă pentru hoteluri și restaurante; pentru ferbere de cafea; căldări pentru spălat și pentru vatra focului (sparchet) în cuină. Raporturi și cinctură cu prețuri foarte moderate.

Bănăţenii își vor continua de aici calea spre casă în grupuri mai mici. Ei se întorc încântați de primirea, ce li s'a făcut pretulindenea și bogăți în impresiuni asupra celor văzute.

CONVOCARE.

Avem onoare a vă convoca la adunarea generală constituantă a institutului de credit și economii »Aurora«, care se va ține la 11 Septembrie 1906 la 9 ore a. m. în Baia-mare, în casele ui avocat Dr. Teofil Dragoș.

Obiectele de pertractat sunt următoarele:

1. Constatarea, că asiguratul s'a prin subscrieri solviri capitalul social.
2. Deciderea asupra înființării sau neînființării societății.
3. Compunerea statutelor societății.
4. Luarea la cunoștință a denumirii direcțiunii din partea membrilor fondatori, — sau la cazul, că membrii fondatori nu s'ar folosi de acest drept, — alegerea Direcțiunii.
5. Alegerea membrilor comitetului de supraveghiere.
6. Deciderea asupra absolutului membrilor fondatori.

Toți aceia, cari nu au primit acest convocator sunt rugați a se considera prin aceasta de invitați.

Baia-mare, la 2 August st. n. 1906.

Membrii fondatori.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut:

»Raportul oficiului protopopesc gr.-or. român din Buteni către sinodul protopopesc despre mersul afacerilor din parochiile tractului în decursul anului 1905«. Este îmbucurător faptul, că totuși s'a găsit măcar un singur protopop în întreaga noastă dieceză, care condus de adevărată chemare față de așezămintele noastre bisericesti — nu o tragem la îndoială nici a celorlalți — să înfățișeze înaintea oamenilor cu carte întreaga lui activitate dintr'un an, astfel după-cum a fost ea, cu rezultate bune și fără rezultate. Din acest raport ne vom putea da mai cu ușurință părerea asupra modului cum a fost condus tractul protopopesc și cum și-au împlinit presbiterii chemarea săntă a propăvăduirii învățăturilor înălțătoare, cerești, credincioșilor crezuți păstoririi lor. Ne-am bucura, când alături de dl Ioan Georgea am mai vedea și pe alții făcând un atare raport asupra unei activități de un an dezvoltate într'un respectiv tract protopopesc. Rapoartele de acest soi, ori cât de neînsemnate ar părea ele, totuși sunt o bună mărturie din viața noastră constituțională bisericescă pentru istoriografiile de mâine:

Din raportul oficiului protopopesc a sânguinosului protopop Ioan Georgea scoatem următoarele date statistice:

În decursul anului s'au născut în total 1276 de suflete, față cu anul trecut mai puțin cu 92 de inși. Din pat nelegiuit 237. Sporul totuși e de 250 de suflete astfel în proesb. Buteni. Cu finea anului 1905 sunt 17.208 bărbați, 16.474 fem. de tot 33.682 de suflete. S'au încheiat de tot 222 de cununii cu 57 mai puține ca în 1904.

Concubinate sunt 754, dintre cari la 283 părechi sunt pedeci canonice, la 111 părechi pedeci civile dar »360 părechi, durere, numai din nepăsare preferesc traiul și starea lor de concubinați, în loc să ceară binecuvântarea bisericeii, prin primirea stei taine«.

În fața acestei stări morale atât de căzute trebuie să ne cuprindă grigea față de viitorul bisericeii noastre. Și dacă și pe mai departe activitatea păstorilor sufletești nu va fi mai stăruitoare, mai intensivă, în fața atâtor ispite, atâtor căi greșite răspândite chiar de legile statului, nu ne vom putea bucura de roadele binelui mântuitor a bisericeii noastre. Se cere deci conducători desinteresați și doritori de muncă și râvnitori pentru cele bune. La din contră pierdem și ceea ce avem.

În raport cetim și numele cucernicilor creștini cari s'au arătat dragostea deosebită față de sta bisericeii.

Frecvența în școala cotidiană se prezintă în următorul mod: »Obligați au fost 3608 de băieți, dintre cari au frecventat școala în calcul

mediu 2455, deci pe lângă marele număr de elevi, cari n'au frecventat școala, se observă în rapori cu anul trecut o îmbunătățire de 20/o.

Mai bine se prezintă partea administrativă, do vadă, că protopopul tractual stăruie pentru susținerea ordinii în tractul său.

A apărut:

»Revista idealistă« tomul III, Nrul 7 cu următorul sumar:

1. Mihail Eminescu: Bogdan Dragoș. 2. Dr. Dionisie Stoica: Situația politică a Românilor din Ungaria. 3. N. Vaschide: Psihologia individuală. 4. Schițe: Clement Bacău: Impăcarea, Bătrâna, Doi prieteni. 5. Petru V. Haneș: Inedite de ale lui Gh. Asachi. 6. Poezii. I. G. Aslan: 10 Maiu 1906, G. Tutoveanu: La stână, Ceahlăul. 7. Mihail G. Holban: Viața în țară și străinătate. 8: Buletin bibliografic: B.; Chipuri dela mahala de N. N. Beldiceanu; Dela țară, novelă de Ioan Agărbiceanu; Cărți și reviste străine.

Posta Administrației.

George Lungu, Dobrița. Abonamentul e plătit până la 1 Octomvrie 1906.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Cota oficială pe ziua de 25 August.

INCHEEREA LA 12 ORE:

Grâu pe Oct. 1906 (100-clgr.)	7-12 - 7-13
Secară pe Octomvrie	6-06 - 6-07
Orz pe Octomvrie	6-45 - 6-46
Cucuruz pe Iulie	6-63 - 6-64
Cucuruz pe 1907	5-11 - 5-12
Grâu pe Aprilie 1907	7-41 - 7-42

INCHEEREA LA 5 ORE:

Grâu pe Octomvrie 1906	7-13 - 7-14
Grâu pe Aprilie 1907	7-42 - 7-43
Secară pe Octomvrie	6-06 - 6-07
Ovăs pe Octomvrie	6-48 - 6-49
Cucuruz pe Iulie	6-64 - 6-65
Cucuruz pe 1907	5-13 - 5-14

Târgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni, grei părechea în greutate peste 400 kgr. 112—113 fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 kgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 kgr. 119—120 fil.; calitate sârbească: grei părechea peste 260 kgr. 122—123 fil.; mijlocii părechea 250—260 kgr. greutate 126—127 fil. Ușori până la 240 kgr. 116—118 fil.

Redactor responsabil: Sever Bocu.

Editor proprietar: George Nichin.

Cel mai sigur medicament contra tusei, răcelei și regușelei este

zăhărul lui RÉTHY

— ce se capătă în ori care farmacie. —

Prețul unui borean 60 fl. Să se ceară numai zahărul lui Réthy. Căci face-ne trimite pentru 3 cor. cu porto cu tot

Preparatorul RÉTHY BELA farmacist, Békéscsaba. 384/1906. szám.

Loc deschis.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că începând din 1 Septembrie a anului curinte am

cumpărat atelierul de fotografie a lui Klapok Alajos,

din palatul minorităților, Strada Weitzer Nr. 2 și acolo sub conducerea bărbatului meu voi deschide atelier de pictat și fotografie corăspunzător cerințelor moderne

Cu deosebită stimă

Balassa (Blaschka) Ernőné

Cultivarea părului. Cea mai obvenindă cauză a căderii părului, după cum a dovedit-o cei mai renumiți medici, e însuși mătreața, cei ce sufăr de acest mor

în timpul cel mai scurt devin pleșuvi, dooare-ce mătreața slăbește perii și uscă rădăcinile părului. Nenumărați medici experți din patrie și străinătate recomandă »spiritul de păr PETROLIN« despre ce prin epistole de cunoștință se arată că după o folosire de câteva zile împiedică căderea părului, și ori ce alt morb de cap si în mod avanta-

gios ajută la creșterea de nou a părului. La cumpărare să fiți cu băgare de samă la simbolul de mai sus. Orice alt spirit adus în circulație e numai o imitare și falsifică care stricătoasă. Se capătă numai la pregătitorul: Drogeria și laboratorul de cosmetică K O R Á N I și W a c h s m a n n, Szabadka.

Magazin principal la farmacia Földes Kelemen. Se poate căpăta și în prăvălia de toalete alui Hegedüs Gyula.

Stabiliment de hydrotherapie:

Wällischhof

stațiunea de tren și postă Brunn-Maria-Enzersdorf, 30 min. departe de Viena.

Aranjament modern

(pe lângă hydrotherapie completă, băi de soare, de aer, de acid carbonic și electric, massage, electrizare, gimnastică suedă, dietetică individualizată etc.)

Prețuri moderate.

Cu prospecte și informațiuni mai detaliate stă la dispoziție direcțiunea și medicul-șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza.

Clöckner József

Spălătorie chiemică și atelier de oo o o vâpsit de haine. o o oo

Seghedin, strada Iskola n-rul 27. Timișoara-cetate. str. Hunyadi 6.

Curățește și vopsește tot felul de haine pentru femei, bărbați și copii, oo o o rolete și broderii. o o oo

Comande din provincie se efeptues punctual și prompt.

Telefon 101.

Telefon 101.

Kovács és Polgár

● LUGOS ●

Fabrică de ciment, întreprindere de zidiri de beton și beton de fer.

Fabrica lângă gară. Birou: strada Ilona 2.

Fabrică și ține în magazin

levi de ciment în toată mărimea pentru traverze, poduri și canale; mai departe șghiaburi (vălai) de ciment de fer pentru comune, domonii și particulari, trepte de piatră artificială, ciment și imitație de marmoră, stâlpi pentru garduri de beton, plăci de ciment simple și de lux.

Primește ori-ce fel de lucrări de lucrări de beton, beton de fer și lucrări de asfalt, mai departe coprișuri à la Erernit și tot felul de lucrări de pavagiu.

Ține în magazin, vinde en gros și cu detail:

Ciment portland și roman de Beocsini, var, gips, trestie de stucatură, cătran, carbolineum, cărămizi și material rezistentă focului, praf de ciment etc.

La dorință servește cu planuri și preliminarium.

CELE MAI BUNE OROLOAGE

cele mai solide și cele mai după moda **juvaiericale** atât pe bani gata cât și

===== **ÎN RATE** =====

pe lângă chezașie de 10 ani și prețuri ieftine, livrează cea mai bună prăvălie în această privință în întreaga Ungaria:

Brauswetter János orologier — Szeged.

Se trimit CATALOAGE cu 2000 chipuri în cinste și gratuit.

Correspondențele să se facă în cât se poate în limba maghiară, germană sau franceză.

⊗ **Colorator de sticlă** ⊗

MAYBÖHM KÁROLY

Budapest, VI., Országbiró-u. 33.

Primește spre efectuare lucrări artistice. — Mustre trimit gratis și franco. La dorință călătoresc și la fața locului pe speșele mele.

JACOB REICH Fabrică de cumpeni decimale și de mașini economice

U J V I D É K.

Cumpeni decimale,				văpsite galben, fără greutate:
50	100	150	200	20 chilograme
24—	28—	32—	36—	Coroane.
300	500	750	1000	chilograme
40—	50—	80—	100—	Coroane.

Cu încuetoare dublă cu 10— coroane mai mult. Greutățile să socotesc separat.

Tăietor de paie patentat cu îmbucătură 50— coroane.

Tăietoare de rând 48 cor.

Pentru căleat cu piciorul cu 5 coroane mai mult.

Vîrteje pentru un cal 160 cor.

Spător de porumb foarte bun 50 de cor.

Fabric mașini de îmblătit cu benzină

după brevetul propriu al meu. — Mașinele toate au fost probate și găsite bune peste așteptare. Să pot ușor manua, se poate lucra ori când cu ele; garantez pe 2 ani despre durabilitatea lor; eu singur le-am examinat; funcționează momentan fără pierdere de vreme; să poate lucra toată ziua fără control; umblă înainte și înapoi.

La cerere trimit prețuri curente despre fabricatele mele.

Telefon 20-45

Paul Boháček

Telefon 20-45

turnătorie de metal și bronz fosforat
Budapest, VI., Röpentyü-utca 23.

Produce: **Bronz fosforat original, Bronz mineralist, Aramă roșie, Aramă galbina, Bronz mangan, Aluminiu curat, Orig. „Exact“** Compoziții de magazin după desene și modele în bucăți brute de aramă, precum și prelucrate gata. **Articole de calitate.**

Correspondență germană, ungurească și franceză.

Cel mai mare galonier de mobile și podoabe femeiești din țară.

Fabrică de firețuri de mobile, galoane, crepuri, crețuri, firețuri de perdele și draperii, ciucuri, tivituri de covoare, nasturi de plapomă, rose, rețele de pat, galoane și ciucuri pentru care funebre:

FRANKEL JAKAB SZEGED

STABILIMENTUL DE INDUSTRIE: IPAR-UTCZA 1.

SERVICIU REPEDE, PROMT ȘI IEFTIN!

INDUSTRIA NAȚIONALĂ

Să sprijinim industria națională!

Deja s'a deschis

prăvălia de pălării, ghete și de modă bărbătească

a lui

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Erdős és Társa

în ARAD

strada Atzél Péter nr.

(In fosta localitate a lui Szabó Al